

svojim sinovom. Od prvega do zadnjega pošilja je redno v domačo ljudsko šolo. Kakor hitro kedo to popolno dovrši in je zadosta star, pošlje ga precej še za dve leti v deželno kmetijsko šolo, da se tam v kmetijstvu dobro opili in izvežba. Prepričan je, da se v kmetijskih knjigah in časnikih obilo koristnega čita, ter da taka berila človeku še le potem kaj koristijo, ako se je preje dobro tudi dejansko v kmetijstvu izuril. V geslo postalo mu je: Sinovi moji! Učite se in napredujte; kdor s časom ne napreduje, ta zaostaja in slednjič gotovo popolno propade. Sinovi ga z veseljem poslušajo, s pridnostjo mu pa čast in veselje delajo.

Mili posestniki slovenski! Posnemajte tudi vi Lepodolčane, da se vam pravi blagostan na vse strani razvije in vam obilo koristnega sadu obrodi.

M. Rant.

Mnogovrstne novice.

* Trg za prašiče v Kôbanji poleg Pešta. Dne 30. avgusta t. l. bilo je na znano velikem Kobanjskem, svinjskem trgu na prodaj lepo število 100.584 prašičev potem ko se je ta dan odprodalo 471 glav, na novo dopeljalo na 1812 glav. — Cena prašičam je bila 43 do 44 krajcarjev kilo za stare teške prašiče, za mlade ložje pa 45—46½ kr. Pri težkih po odbitih 25 kil na drob in dalje odbitih 4% ostale teže.

Govor poslanca Ferjančiča

v državnem zboru dné 25. maja.

(Dalje.)

Če namreč slovenske rzsodbe kljubu tolikošnjim oviram vendar dojdejo do deželne nadsodnije, ta ko- nečno vendar-le nemški rzsodi in dá nemško rzsodbo nazaj na prvo instanco (okrajno sodnijo) rekoč, da naj se razglasi v obeh jezikih. Tu se bo pač vsakdo vprašal: čemu tudi nemški, ker je vendar znano, da so stranke edino s slovenskim odlokom ali rzsodbo tudi zadovoljne, kakor se je to že v prvi instanci pokazalo. Toda to nima tolikega pomena, kajti težava zadene le diurnista ki mora odlok prepisati.

Vse kaj družega pa je s slovensko prestavo tega odloka, kar sodnika zadene. Če pomislimo, da so razprave višjih instanc največkrat jako zavite in težavne je to vendar nepotrebno obteževanje sodnike na prvi instanci z delom.

Jako vnet mora biti človek, da se takega dela rad loti. Sčasoma se ga pa gotovo naveliča in v bodoče rzsodi nemški, da mu ni treba za slovensko rzsodbo še takorekoč kazni trpeti. (Prav res je tako! na desni.)

Če graška deželna nadsodnija morda ni zmožna — preiskavati ne maram — slovenski odločevati, naj prestavo preskrbé lastni organi in naj se potem taista zda kot izpis (Ausfertigung) v smislu § 211 sodne instrukcije, ki ga podpiše predsednik deželne nadsodnije in načelnik ekspedita. Taka prestava in izpis bila bi postavna, vsaka druga je nepostavna.

V dolžnost si štejem, tudi še eno reči o pravosodnih razmerah naše sosedne dežele Koroške, ki so za naše rojake tako čudne in žalostne, da jih moram tu omeniti, ko razpravljamo pravosodni etat.

Nedostatnosti, ki sem jih navajal iz drugih dežela so na Koroškem kar nakopičene.

Na Koroškem niti izjemoma ne najdete, da bi se le pri eni sodnji in le količkaj slovenski pisalo, če prav je tretjina prebivalcev slovenska. Da jako redko se tudi to prigodi, da bi sodnik s Slovenci slovenski govoril.

Sodnik govori na Koroškem s pomočjo posredovalcev (čujte! čujte! na desni). Kdo in kaki so ti posredniki bom pozneje povedal.

Koroške šole že za to skrbé, da domačih sodnikov prav nobeden ne zná slovenščine. (Čujte! čujte! na desni.)

Znano Vam bo, da smo sprejeli resolucijo, da bi se na koroških srednjih šolah slovenščina vsaj kot obligaten predmet podučevala in to, kar se samo po sebi umé, le pri Slovencih — saj Nemcem tako nečemo ničesa vsiljevati — in vendar sodniki tudi brez znanja slovenščine Slovence sodijo. O ruskem strahovanji nasproti Poljakom se čuje, da je hudo na Rusko-Polski, še večji pravijo, da je zatiranje Poljakov na Prusko-Poljski, toda jaz mislim, da celó ondi povsod domač sodnik z domačimi v domačem jeziku občuje. Slovenski narod na Koroškem, če tudi ima ustavne pravice in narodno ravnopravnost, tega vendar nima. (Čujte! čujte! na desni.)

Da bi to vsaj nekoliko opravičili, trdi se, da koroški Slovenci niso Slovenci — toda ker jih pa že zgodovina, statistika in vse drugo na laž postavlja — pa pravijo nasprotniki naši, da jezik koroških Slovencev ni slovenski jezik.

Če si dovolim o tej reči tudi nekaj besedi spregovoriti, ne zgodi se to zarad tega, da bi morda popravljal, kar je gospod poslanec beljaških kmečkih občin napačnega trdil; to so storili uže drugi gospodje pred menoj prav spretno, ko je namreč mariborski gospod zastopnik izrekel nekake dvome. Jaz to storim zarad tega, ker se nahajajo taki nazori o razmerah koroških Slovencev, kakor jih je gospod poslanec razvijal, še celó v najvišjih upravnih krogih, kateri imajo našo osodo v svojih rokah ter nam zarad tega nikakor ne more vse jednako biti, kako da se v tistih krogih o nas misli.

V mojem maternem jeziku imamo pregovor, ki pravi, da je uže v govorjenji dveh sosednih vasi nekaj razlike: „Vsaka vas ima svoj glas“.

Razlika je temveča, čemdalje sta si dva kraja vsaksebi. Tako pa ni le pri nas, temveč na celem svetu in se je uže govorilo o tem. Pri Slovencih je treba pa tudi še na to ozir jemati, da so bili nemškim gosposkam podaniki, da so v vedni dotiki z nemškim prebivalstvom in z nemškimi uradniki. Vsi le-ti so zatrosili med narod več ali manj tujih izrazov, katerih se je le-ta poprijel. Če si slovenski jezikoslovci prizadevajo te tujke iztre-